Elektroninio dokumento išrašas

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

SPRENDIMAS

2026 m. d. Nr. 3R- (2.13-1.E)
Vilnius

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) 2024-12-13 gavo [DUOMENYS NESKELBTINI] (toliau – Pareiškėja) skundą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-8112 (2.13)) dėl UAB „Gerovės klinika“ (toliau – Skundžiamas asmuo) veiksmų.

Skunde nurodyta, kad Skundžiamas asmuo PVM[1] sąskaitoje faktūroje nurodė jos asmens kodą, nors, Pareiškėjos vertinimu, pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (toliau – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas) asmens kodas nėra privalomas PVM sąskaitos faktūros rekvizitas. Dėl šios priežasties Pareiškėja mano, kad jos asmens kodas buvo tvarkomas perteklinai, pažeidžiant jos teisę į privatų gyvenimą.

Inspekcija, pagal savo kompetenciją išnagrinėjusi skundą,

n u s t a t ė:

Inspekcija 2024-12-13 raštu Nr. 2R-6396 (2.13 Mr) kreipėsi į Skundžiamą asmenį, prašydama pateikti paaiškinimus dėl skunde nurodytų aplinkybių.

2025-01-16 Inspekcijoje gautas Skundžiamo asmens atsakymas (Inspekcijos reg. Nr. 1R-284 (2.13 Mr)) (toliau – Atsakymas). Skundžiamas asmuo paaiškino, kad Pareiškėjos asmens kodas PVM sąskaitoje faktūroje buvo nurodytas siekiant tinkamai identifikuoti asmenį, kuriam suteiktos mokamos sveikatos priežiūros paslaugos, ir vykdyti finansinę apskaitą. Skundžiamas asmuo nurodė, kad Pareiškėjos asmens duomenys buvo tvarkomi remiantis jos sutikimu, vykdant sutartinius santykius ir Skundžiamam asmeniui taikomas teisines prievoles. Skundžiamo asmens teigimu, asmens kodas buvo būtinas, nes gali būti pacientų, kurių vardas, pavardė ir gimimo data sutampa. Taip pat nurodyta, kad sąskaita faktūra buvo pateikta tiesiogiai Pareiškėjai, o jos asmens kodas nebuvo atskleistas tretiesiems asmenims.

Dėl Pareiškėjos asmens kodo nurodymo PVM sąskaitoje faktūroje

Asmens duomenų tvarkymą reglamentuoja BDAR[2] ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas (toliau – ADTAĮ).

BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta, kad asmens duomenys turi būti adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslų, kuriais jie tvarkomi. Taigi duomenų kiekio mažinimo principas suponuoja duomenų valdytojo pareigą pagrįsti konkrečių asmens duomenų tvarkymo būtinumą.

Duomenų kiekio mažinimo principas yra glaudžiai susijęs su BDAR 5 straipsnio 1 dalies b punkte įtvirtintu tikslo apribojimo principu, pagal kurį asmens duomenys turi būti renkami

[1] Pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM).

[2] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR).

nustatytais, aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais ir toliau netvarkomi su tais tikslais nesuderinamu būdu. Įgyvendinant duomenų kiekio mažinimo principą turi būti užtikrintas tinkamas duomenų tvarkymo tikslo ir tvarkomų asmens duomenų apimties santykis.

BDAR preambulės 39 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad asmens duomenys turi būti tinkami, susiję su tikslais, kuriais jie tvarkomi, ir jų apimtis turi būti ribojama tuo, kas būtina šiems tikslams pasiekti. Asmens duomenys turėtų būti tvarkomi tik tuo atveju, jeigu duomenų tvarkymo tikslo pagrįstai negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

Pagal BDAR 5 straipsnio 2 dalį duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi BDAR 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų asmens duomenų tvarkymo principų, ir turi sugebėti įrodyti, kad jų laikomasi.

Asmens kodo tvarkymo ypatumai reglamentuojami ADTAĮ 3 straipsnyje. Pagal ADTAĮ 3 straipsnio 1 dalį asmens kodas gali būti tvarkomas, kai yra nors viena iš BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų asmens duomenų tvarkymo teisėtumo sąlygų.

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad Skundžiamas asmuo Pareiškėjai išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje nurodė jos asmens kodą. Skundžiamas asmuo paaiškino, kad asmens kodas buvo nurodytas siekiant tinkamai identifikuoti asmenį, kuriam suteiktos mokamos sveikatos priežiūros paslaugos, ir vykdyti finansinę apskaitą. Skundžiamo asmens teigimu, asmens kodas buvo būtinas, nes gali būti pacientų, kurių vardas, pavardė ir gimimo data sutampa.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 80 straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatyta, kad PVM sąskaitoje faktūroje turi būti nurodytas prekių arba paslaugų pirkėjo pavadinimas arba vardas, pavardė ir adresas. Asmens kodas nėra nustatytas kaip privalomas fiziniam asmeniui išrašomos PVM sąskaitos faktūros rekvizitas.

Aplinkybė, kad Skundžiamas asmuo turėjo pagrindą tvarkyti Pareiškėjos asmens kodą teikdamas sveikatos priežiūros paslaugas ar vykdydamas sutartinius santykius, savaime nepatvirtina būtinybės šį duomenį nurodyti PVM sąskaitoje faktūroje. Skundžiamas asmuo nenurodė konkrečios teisės akto nuostatos, įpareigojančios PVM sąskaitoje faktūroje nurodyti fizinio asmens kodą, ir nepagrindė, kodėl Pareiškėjos nebuvo galima tinkamai identifikuoti pagal kitus duomenis.

Skundžiamo asmens teiginys apie galimą pacientų vardų, pavardžių ir gimimo datų sutapimą yra bendro pobūdžio ir nepatvirtina, kad nagrinėjamu atveju egzistavo reali Pareiškėjos supainiojimo su kitu asmeniu rizika arba kad tokios rizikos nebuvo galima išvengti tvarkant mažesnės apimties asmens duomenis.

Aplinkybė, kad PVM sąskaita faktūra buvo pateikta tiesiogiai Pareiškėjai ir jos asmens kodas nebuvo atskleistas tretiesiems asmenims, taip pat nepagrindžia asmens kodo įrašymo būtinybės. Duomenų kiekio mažinimo principas taikomas pačiam asmens duomenų įrašymui į dokumentą, nepriklausomai nuo to, ar šis dokumentas vėliau perduodamas tretiesiems asmenims. Duomenų neatskleidimas tretiesiems asmenims gali būti reikšmingas vertinant asmens duomenų konfidencialumo užtikrinimą, tačiau ne jų tvarkymo apimties būtinumą.

Skundžiamo asmens nurodytas Pareiškėjos sutikimas, sutartinių santykių vykdymas ir teisinės prievolės gali pagrįsti Pareiškėjos asmens duomenų tvarkymą, tačiau savaime nepatvirtina būtinybės jos asmens kodą nurodyti PVM sąskaitoje faktūroje. Nepriklausomai nuo taikomos BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nustatytos teisėtumo sąlygos, Skundžiamas asmuo privalėjo laikytis BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkte įtvirtinto duomenų kiekio mažinimo principo.

Atsižvelgiant į tai, kad asmens kodas nėra privalomas PVM sąskaitos faktūros rekvizitas, o Skundžiamas asmuo nepagrindė, kodėl Pareiškėjos identifikavimo ir finansinės apskaitos tikslų nebuvo galima pasiekti tvarkant mažesnės apimties jos asmens duomenis, konstatuotina, kad PVM sąskaitoje faktūroje buvo nurodyta daugiau Pareiškėjos asmens duomenų, negu buvo būtina nurodyti siekiant Skundžiamo asmens nurodytų tikslų.

Taigi Skundžiamas asmuo, PVM sąskaitoje faktūroje nurodydamas Pareiškėjos asmens kodą, pažeidė BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkte įtvirtintą duomenų kiekio mažinimo principą. Todėl Pareiškėjos skundas pripažintinas pagrįstu.

Dėl skiriamų poveikio priemonių

Vadovaujantis ADTAĮ 31 straipsnio 2 dalies 1 punktu, tuo atveju, kai skundas ar jo dalis pripažįstama pagrįsta, Inspekcija motyvuotai teikia duomenų valdytojui ir (ar) duomenų tvarkytojui nurodymus, rekomendacijas ir (ar) taiko kitas BDAR 58 straipsnio 2 dalyje, ADTAĮ 33 straipsnyje ir kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, nurodytas priemones <...>. Sprendžiant dėl poveikio priemonių taikymo, aktualiu laikytinas BDAR preambulės 129 punktas, kuriame nurodyta, kad kiekviena priemonė turėtų būti tinkama, būtina ir proporcinga, siekiant užtikrinti BDAR laikymąsi.

Atsižvelgiant į tai, kad Skundžiamo asmens atžvilgiu iki šiol nebuvo nustatyti pažeidimai dėl neteisėto asmens duomenų tvarkymo, taip pat į tai, kad nenustatyta, jog Pareiškėja būtų patyrusi žalą dėl skunde nurodytų Skundžiamo asmens veiksmų (Inspekcijai nebuvo pateikti tokie duomenys), Inspekcija sprendžia, kad Skundžiamam asmeniui už BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkto pažeidimą, vadovaujantis BDAR 58 straipsnio 2 dalies b punktu, skirtinas papeikimas. Kitų poveikio priemonių taikymas, Inspekcijos vertinimu, nagrinėjamu atveju nebūtų proporcingas.

Įvertinusi visas nustatytas aplinkybes ir vadovaudamasi ADTAĮ 31 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalies 1 punktu bei BDAR 58 straipsnio 2 dalies b punktu, Inspekcija

n u s p r e n d ž i a:

1. Pareiškėjos skundą pripažinti pagrįstu.
2. Už BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkte įtvirtinto duomenų kiekio mažinimo principo pažeidimą Skundžiamam asmeniui pareikšti papeikimą.
3. Apie priimtą sprendimą informuoti Pareiškėją ir Skundžiamą asmenį.

Šis sprendimas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui (adresas: Žygimantų g. 2, Vilnius).

Direktoriaus pavaduotoja,
pavaduojanti direktorių Danguolė Morkūnienė